

Dr Ivica Stojanović, docent

MEGATREND Univerzitet primenjenih nauka

Fakultet za poslovne studije

Beograd

Pitanja za ispit iz predmeta «Međunarodni ekonomski odnosi»

-generacija koja je MEO slušala u letnjem semestru školske 2003/2004. godine-

1. Šta je predmet proučavanja međunarodnih ekonomskih odnosa kao naučne discipline?
2. Šta se podrazumeva pod pojmom globalizacije?
3. Šta se podrazumeva pod istorijskim shvatanjima fenomena globalizacije u svetskoj privredi i trgovini?
4. Koje su metode globalizacije?
5. Koji su oblici globalizacije?

1. Šta determiniše aktuelne procese globalizacije?
 2. U čemu se sastoji uloga države kao poslovnog subjekta u međunarodnim ekonomskim odnosima u uslovima globalizacije?
 3. U čemu se sastoji veza između globalizacije i institucionalizacije međunarodnih ekonomskih odnosa?
 4. Šta je to međunarodna podela rada?
-
10. Šta su to odnosi razmene – terms of trade (dati i primer)?
-
11. U čemu se sastoji zavisnost privrede jedne države od spoljne trgovine?
-
12. Šta se podrazumeva pod institucionalizacijom međunarodnih ekonomskih odnosa, pojam i subjekti?
-
13. Kakav je odnos između države i međunarodnih ekonomskih institucija?
-
14. U čemu se sastoji odnos između globalizacije kao tendencije i ekonomskog suvereniteta zemlje?
-
15. U čemu se sastoji razlika između međunarodnih ekonomskih odnosa i međunarodne ekonomije?
-
16. Šta se podrazumeva pod međunarodnim poslovanjem? (pojam i aktivnosti)
-
17. Međunarodna trgovina, pojam, tendencije i akteri?
-
18. Mere zavisnosti privrede jedne države od međunarodne trgovine?

19. U čemu se sastoji značaj transnacionalnih kompanija kao subjekta međunarodne trgovine, međunarodnog poslovanja i uopšte međunarodnih ekonomskih odnosa (transnacionalizacija)?
20. Značaj međunarodne trgovine – odnosi rasta svetske proizvodnje, svetske trgovine i svetskog izvoza u različitim razdobljima?
21. Šta su interkompanijske alijanse i koje vrste interkompanijskih alijansi postoje?
22. Šta se podrazumeva pod egzomatičnim partnerstvom u interkompanijskim alijansama?
23. Šta se podrazumeva pod endogamičnim partnerstvom u interkompanijskim alijansama?
24. Koje su osnovne karakteristike internacionalnih interkompanijskih alijansi?
25. Koje su osnovne karakteristike međunarodne distribucije interkompanijskih alijansi u sektorima strateškog tehnološkog partnerstva (1980-1989)?
26. Koje su osnovne karakteristike međunarodne distribucije interkompanijskih alijansi u sektorima hrane i napitaka (1980-1989)?
27. Koje su osnovne karakteristike međunarodne distribucije interkompanijskih alijansi u pogledu strateškog tehnološkog partnerstva u oblastima automobilske i hemijske industrije?
28. Koje su osnovne karakteristike mehanizma delovanja međunarodnih interkompanijskih alijansi?

29. Koji je nužan uslov razmene?
30. Pored nužnog koji još uslov treba da bude ispunjen da bi počeo proces razmene?
31. Zbog čega nastaju procesi trgovine i specijalizacije i šta je to princip najbolje alternative?
32. Od čega potiče ekonomska korist od razmene?
33. Šta utiče na nivo specijalizacije i trgovine i koje su najvažnije ograde povećanju nivoa specijalizacije i trgovine?
34. Kakvu vezu Adam Smit vidi između takozvane «nevidljive ruke» i teorije apsolutnih prednosti?
35. Šta se podrazumeva pod apsolutnom prednošću jedne zemlje u proizvodnji određenog proizvoda?
36. Izvesti model teorije apsolutnih prednosti kroz primer. (Za izvođenje modela može se uzeti primer iz udžbenika ili primer sa predavanja, odnosno prezentacija.)
37. Šta je nedostatak Smitove teorije apsolutnih prednosti?
38. Ko je i na koji način otklonio Smitov nedostatak teorije apsolutnih prednosti?; – izvesti model teorije komparativnih prednosti kroz primer. (Za izvođenje modela može se uzeti primer iz udžbenika ili primer sa predavanja, odnosno prezentacija.)

39. U zavisnosti od broja i vrste prepreka za kretanje robe i svih faktora proizvodnje koje institucionalne oblike poprimaju regionalne ekonomske integracije?
40. Navesti osnovne događaje koji su bili značajni za nastanak Evropske unije kao ekonomske i monetarne unije.
41. Kakve su perspektive zemalja Zapadnog Balkana da budu primljene u Evropsku uniju?
42. Šta je devizni kurs?
43. Zbog čega je strani novac specifična roba?
44. Šta stoji iza jedne jedinice nacionalne valute svakog učesnika u međunarodnim plaćanjima?
45. U čemu se sastoje funkcije deviznog kursa u međunarodnim plaćanjima?
46. U čemu se sastoje funkcije deviznog kursa u zaštitnoj politici jedne zemlje?
47. Šta je to devalvacija, a šta revalvacija?
48. Šta je depresijacija, a šta apresijacija?
49. Šta je to platni bilans?

50. Šta je to devizni bilans?

51. Objasniti: bilans po tekućim transakcijama, bilans po kapitalnim transakcijama, bilans robne razene, bilans nerobne razmene.

52. Kako i zbog čega se vrši horizontalno presecanje platnog bilansa?

53. Kakve informacije pruža vertikalno presecanje platnog bilansa?

54. Šta je i kakva može da bude neravnoteža platnog bilansa?

55. Šta je sistem fiksnih deviznih kurseva?

56. Šta je valutni paritet?

57. Šta je zlatni standard kao sistem fiksnih deviznih kurseva?

58. Koje su osnovne karakteristike posleratnog (misli se na Drugi svetski rat) bretonvudskog međunarodnog monetarnog sistema?

59. Kada i zbog čega su stvoreni uslovi za napuštanje bretonvudskog monetarnog sistema fiksnih deviznih kurseva - paritet i promena pariteta deviznog kursa prema proceduri MMF do 1971. godine?

60. Koji su prvi znaci krize posleratnog međunarodnog monetarnog sistema?
61. Koje su osnovne karakteristike krize međunarodnog monetarnog sistema sedamdesetih godina i njegova reforma?
62. Šta je sistem fluktuirajućih deviznih kurseva?
63. Kakve posledice izaziva rast i pad deviznih kurseva? (navesti primer)
64. Argumenti u korist i argumenti protiv sistema fluktuirajućih deviznih kurseva?
65. Kada dve ili više zemalja imaju režime fiksnih deviznih kurseva koja su tri bazična modela podele odgovornosti centralnih banaka tih zemalja radi održavanja fiksnih deviznih kurseva?
66. Šta je zlatni standard kao jedan od bazičnih modela podele odgovornosti centralnih banaka dve ili više zemalja koje imaju režime fiksnih deviznih kurseva radi održavanja fiksnih deviznih kurseva?
67. Na kom bazičnom modelu podele odgovornosti centralnih banaka dve ili više zemalja koje imaju režime fiksnih deviznih kurseva radi održavanja fiksnih deviznih kurseva se temeljio Bretonvudski monetarni sistem?
68. Šta ustvari predstavlja unilateralno prilagođavanje ili jednostrano klizajuće prolagođavanje (one order-peg) koje je tipično za zemlje u razvoju koje su fiksirale svoju valutu u odnosu na valute neke industrijalizovane zemlje?
69. Šta je monetarni odbor?

70. Evropski monetarni sistem (EMS), kao primer za kooperativno prilagođavanje.
71. U čemu se sastojao automatizam mehanizma sprečavanja platnobilansnih poremećaja u vreme zlatnog standarda, odnosno šta je to klasični automatski mehanizam uravnoteženja platnog bilansa?
72. Model koji primenjuju razvijene zemlje za uravnoteženje platnog bilansa.
73. Model koji primenjuju zemlje u razvoju za uravnoteženje platnog bilansa.
74. Šta se podrazumeva pod međunarodnim kretanjem kapitala?
75. Koji su oblici međunarodnog kretanja kapitala?
76. Međunarodno kretanje dugoročnog kapitala – međunarodno kretanje zajmovnog kapitala?
77. Međunarodno kretanje dugoročnog kapitala – međunarodno kretanje investicionog kapitala – inostrane direktne investicije.
78. Međunarodno kretanje dugoročnog kapitala – međunarodno kretanje investicionog kapitala – portfolio investicije.
79. U čemu se sastoji značaj međunarodnog kretanja kapitala sa aspekta potreba međunarodnog finansiranja zemalja u razvoju?

80. (Pre)zaduženost zemalja i kriza dugova?

81. Na osnovu kojih kriterijuma se ocenjuje stepen (pre)zaduženosti?

82. Koji su osnovni pristupi i pravci rešavanja (pre)zaduženosti?

83. Uloga Međunarodnog monetarnog fonda u rešavanju problema servisiranja obaveza po spoljnim dugovima?

84. Uloga Međunarodne banke za obnovu i razvoj, odnosno Svetske banke u rešavanju problema servisiranja obaveza po spoljnim dugovima?

85. Koji su mogući oblici rešavanja (pre)zaduženosti i servisiranja obaveza po dugovima? (refinansiranje, reorganizacija duga, reprogramiranje i uloga Svetske banke, MMF-a i Pariskog kluba)

86. Osnovne karakteristike reprogramiranja obaveza servisiranja po spoljnim zajmovima u okviru Pariskog kluba?

87. Prema kriterijumima širine uključenosti zainteresovanih strana , u koje tri osnovne grupe se mogu sistmatizovati pristupi rešavanju krize dugova?

88. Na šta se odnose inovativna rešenja za rešavanje krize dugova, odnosno servisiranje obaveze po spoljnim dugovima?

89. Koji su najčešći oblici svop poslova?

90. Šta je polazna osnova Bejkerovog predloga za rešavanje krize dugova?
91. Od koje pretpostavke polazi Bredijev predlog za rešavanje krize dugova?
92. Od čega polazi Avramovićev predlog za rešavanje krize dugova?
93. Osnivanje i ciljevi Međunarodnog monetarnog fonda?
94. Koja su osnovna pravila i principi u radu MMF?
95. Sistem odlučivanja u MMF?
96. Kako se formiraju sredstva MMF?
97. Sredstva Međunarodnog monetarnog fonda - .kvote zemalja članica.
98. Sredstva Međunarodnog monetarnog fonda – dažbine.
99. Sredstva Međunarodnog monetarnog fonda – opšti sporazum za pozajmljivanje.
100. Korišćenje sredstava Međunarodnog monetarnog fonda.
101. Korišćenje sredstava Međunarodnog monetarnog fonda - vučenja u okviru kreditnih tranši.

102. Korišćenje sredstava Međunarodnog monetarnog fonda (kompenzatorno finansiranje, finansijske olakšice za nepredvidive okolnosti, olakšica za naftu, olakšica za proširno finansiranje, olakšica za strukturno prilagođavanje, olakšica za transformaciju sistema)

103. Uslovljavanja MMF-a kao kriterijum pri odobravanju korišćenja Fondovih sredstava.

Literatura za pripremu ispita:

1. 1) Udžbenik: dr Đurica Acin, «*Međunarodni ekonomski odnosi*», Izdavač: Pigmalion, Novi Sad, 2003

- Za ispit je potrebno:

1. 1) od 1. do 8. strane
2. 2) 29 – 33
3. 3) 38 – 43
4. 4) 49 – 57
5. 5) 95 – 136
6. 6) 157 – 215

2) Prezentacije sa predavanja

17. V 2004.